

Till:

Stockholms stad
Kommunstyrelsen, Rotel X
Ragnar Östbergs plan 1
Stadshuset
105 35 Stockholm
kommunstyrelsen@stockholm.se

Stockholm 1 oktober 2021

KLYS yttrande över remiss av Stockholms stads strategi för nattklubbar och livescener (Dnr: KS 2021/754)

KLYS har tagit del av Stockholms stads remissversion av strategi för nattklubbar och livescener (Dnr KS 2021/754) och vill för våra 14 medlemsorganisationer och deras yrkesverksamma kulturskapares räkning härmed lämna en rad synpunkter på det remitterade dokumentet.

Vid sidan av KLYS är fem av KLYS medlemsorganisationer separata remissinstanser: Fackförbundet Scen & Film, Föreningen Svenska Tonsättare, Musikerförbundet, SKAP (Sveriges kompositörer och textförfattare), SYMF (Sveriges yrkesmusikerförbund). Samråd har skett mellan KLYS och medlemsorganisationerna, men det ska understrykas att samtliga remissyttranden av de olika instanserna ska läsas som helt åtskilda dokument, även om texterna kan innehålla delvis liknande eller också samma synpunkter. Varje organisation presenterar var och en mer utvecklade konstområdesspecifika synpunkter, medan KLYS i detta remissvar pekar på konstområdesövergripande perspektiv.

Om KLYS och KLYS kärnfrågor

KLYS – Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd – utgör en samlad röst för Sveriges kulturskapare i kulturpolitiska frågor och företräder via sina 14 medlemsorganisationer nästan 30 000 yrkesverksamma kulturskapare i Sverige. Dessa arbetar som bl a författare, dramatiker, journalister, bildkonstnärer, musiker, kompositörer, tonsättare, regissörer, skådespelare, filmare och dansare. Organisationerna samarbetar inom KLYS i frågor som rör kulturskapares villkor, t ex konstnärspolitik, upphovsrätt, arbetsmarknad, trygghetssystem och yttrandefrihet. KLYS arbetar på såväl nationell som regional nivå, och på senare år alltmer på kommunal nivå.

Drygt 50 procent av landets samtliga yrkesverksamma kulturskapare inom alla konstområden bor i Stockholmsregionen, och ännu fler är någon gång under året verksamma i regionen, i synnerhet i Stockholms stad, varför Stockholms stads kultur- och näringslivssatsningar har särskilt stort intresse för KLYS.

KLYS övergripande synpunkter på strategin

KLYS välkomnar att Stockholm nu tar fram stadens första strategi för nattklubbar och livescener med den uttalade ambitionen att slå fast att Stockholm "ska vara en nattklubbs- och livescensvänlig stad." (sid 4). Vidare välkomnas att strategin ska ses om en del i ett långsiktigt arbete från stadens sida för att främja nattliv och livescener.

Remissversionen av strategin visar sig dock vara något motsägelsefull i vem den vänder sig till. Det finns i texten en bristfällighet kring vilka fundamenten är för skapandet av utbudet i en stads nattliv, liksom kring hur samverkan ser ut mellan centrala parter gällande skapandet av utbudet. Inledningsvis (sid 4) citeras ett stycke från "Vision 2040", det samlade visionsdokumentet om Stockholms framtid, där konstnärer, musiker, "fri kultur" och "ett kreativt klimat" lyfts fram som katalysatorer för en stads attraktivitet. Dessutom understryks i strategins inledning att: "Vad som emellertid är säkert är att Stockholm ska fortsätta växa med kultur" (sid 4). Därför blir det för KLYS motsägelsefullt när strategin som helhet visar sig till stora delar utelämna just kulturskaparna som den väsentliga del de utgör i sammanhanget jämte förvaltningar, bolag, fastighetsägare, krogägare och arrangörer.

Kommentar om målgrupp för strategin (sid 4)

I KLYS ögon är det otydligt hur strategins målgrupp specificeras på sidan 4 i denna remissversion: "Stadens berörda förvaltningar och bolag för att dessa i sin tur ska kunna underlätta för fastighetsägare, nattklubbs- och kulturarrangörer." Denna formulering menar vi är luddig som en målgruppsbeskrivning, och väcker en del frågor:

Är målgruppen främst "stadens berörda förvaltningar och bolag"? Eller omfattar målgruppen även "fastighetsägare, nattklubbs- och kulturarrangörer"? Detta bör förtydligas. Dessutom är det relevant att ställa frågan om inte en viktig målgrupp att nämna för denna strategi även är artister, musiker, diskjockeys, konstnärer och kulturskapare inom olika konstområden, samt yrkesorganisationer så som fackförbund och intresseorganisationer för kulturskapare?

Kommentar om strategins mål (sid 4)

KLYS sympatiserar med de uppsatta målen för strategin, men vill påtala vikten av att också kulturskapares roll (musiker, artister, scenkonstnärer, diskjockeys m fl) lyfts fram tydligt. Nedan är några förslag på kompletteringar av målformuleringarna (förslag på tillägg är rödmarkerade):

- Att Stockholms stad ska vara en nattklubbs- och livescensvänlig stad som aktivt skapar goda förutsättningar för nattklubbar, livescener, arrangörer och **kulturskapare** i en växande stad.
- Stadens nämnder och bolagsstyrelser ska ha en förståelse för att nattklubbar, livescener, arrangörer **och kulturskapare** bidrar till en attraktiv stad.
- Stadens medarbetare ska bemöta aktörer **och kulturskapare** verksamma inom nattklubbar och livescener på ett uppmuntrande och stödjande sätt.
- Staden ska arbeta proaktivt och samordnat, i enlighet med strategin, för att underlätta för nattklubbar och livescener att starta upp och bedriva verksamhet

Kommentar om strategins syfte (sid 4)

- Påvisa betydelsen av starka nattklubbar och livescener för ett attraktivt Stockholm
- Klarlägga, förtydliga och förenkla stadens ansvarsområden och processer med påverkan på nattklubbar och livescener med särskilt fokus på samordning av stadens olika lotsfunktioner
- Göra det enklare att bedriva nattklubbar och livescener i Stockholm

KLYS har inga invändningar mot formuleringarna av strategins tre syften, men vill poängtera att en strategi med så övergripande syften gällande kultur- och nöjesverksamhet under inga omständigheter bör underlåta att lyfta fram professionella kulturskapares roller och betydelser i relation till övriga nämnda parter. Därför finner KLYS att dokumentet i sin helhet bör ses över när det gäller hur kulturskapare relaterar till de olika skrivningarna i sak.

Påpekande: Natllivets livescener omfattar fler konstområden än musik

Det är motsägelsefullt i strategin när det gäller vilka konstområden som lyfts fram. I en definition på sidan 5 påpekas att:

”Strategin utgår inte från någon entydig definition av nattklubbar och livescener. Utgångspunkten är att strategin ska omfatta en bredd av livescener och nattklubbar där människor tar del av i första hand musik, men även i vissa fall scenkonst i en vidare bemärkelse. Strategin belyser hur staden kan främja dessa verksamheter, oavsett driftform.”

KLYS välkomnar denna definition, men finner att strategin på det stora hela anmärkningsvärt enahanda lyfter fram musik som den konstform det mesta kretsar kring:

”Stadens livescener erbjuder en bredd av musikevenemang och musikgenrer, såväl det klassiska, det experimentella som det populärkulturella.

[...]

Livescener och nattklubbar är en grundläggande del i det ekosystem som är Stockholms och Sveriges musikindustri.” (sid 5)

”En levande och diversifierad musikscen inspirerar morgondagens kreatörer att skapa, utbilda sig och arbeta med musik, och bidrar till Stockholm som fortsatt öppen och kreativ stad. Små och medelstora klubbar och livescener är en förutsättning för att ge musiker och artister scenvana och bygga upp en publik. Artisters inkomster kommer idag till stor del från livespelningar. Små och medelstora livescener är därför livsviktiga för att säkra artisters möjligheter att försörja sig och för musikindustrins tillväxt.” (sid 6)

KLYS förstår att musikområdet naturligtvis oftast är i främsta fokus för nattklubbar och livescener, men menar att det i en sådan här verksamhetsövergripande strategi bör tydliggöras för strategins målgrupper/läsare vilka fler konstområden och kulturskaparyrken som omfattas. Vid sidan av musik kan nattklubbar och livescener också köpa in t ex scenkonst, film, bild- och formkonst samt litteratur (poesi, spoken word).

Kommentar gällande identifiering av fastigheter (sid 11)

KLYS välkomnar följande avsikt:

”För att skapa bättre förutsättningar för nattklubbar och livescener krävs en utvecklad process för identifiering och utveckling av zon W. Arbetet ska ske i nära dialog med stadens lotsfunktioner för att därigenom effektivt lokalisera och hitta vägar att kommunicera och aktivera zon W.” (sid 11)

Likaså välkomnas ambitionen att bättre identifiera och tillvarata fastigheter och lokaler för nattklubbs- och livescensanvändning:

”Ökad samverkan mellan fastighetsbolag, kulturförvaltningen, exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret bidrar till att identifiera och tillvarata fastigheter, både stadens egna och privata, som har förutsättningar att inrymma livescener och nattklubbar.” (sid 11)

Det KLYS dock skulle vilja tillägga i detta avsnitt är att staden i sammanhanget även bör beakta det fria kulturlivets olika aktörer; kulturskaparnas yrkeserfarenheter och kontaktnät för att ännu mer effektivt identifiera och tillvarata fastigheter för kultur- och natllivsverksamhet över lag. Stadens lotsfunktioner utgör en god resurs, men kommunikationen och dialogen med alla olika i sak relevanta parter inom

kulturlivet bör väsentligen förbättras och formaliseras i olika grad i ovanstående hänseende. Här kan också KLYS och KLYS medlemsorganisationer utgöra värdefulla resurser för informationsinhämtning och kontaktskapande.

KLYS vill också lyfta fram behovet av stöd till etablering av nya scener för att bli bygga scen, dämpa ljud och sätta in för lokalen avpassad ljud- och ljusutrustning inklusive enklare utrustning för att filma, spela in ljud och livestreama så att minimal risk för störande av omgivning uppstår. Buller från musikverksamheter med störningar för grannar som följd har gjort att lokalägare, restauratörer etc drar sig för att bygga scener och etablera scenkonstprogram i sina lokaler.

Kommentar angående termen *talang* (sid 13)

På sidan 13 bör ett i KLYS ögon anmärkningsvärt ordval ändras. Termen "talanger" blir i sammanhanget i detta citat förminskande av yrkesverksamma kulturskapare, eftersom det tycks åsyfta dem. Enklarest vore om skrivningen kompletterades enligt vårt förslag i rött nedan:

"Som stadens kulturstrategiska program poängterar är kultur och nöjeslivet en betydande del i varför människor, **kulturskapare**, talanger och företag väljer att besöka och etablera sig i Stockholm." (sid 13)

Avslutande ord

KLYS vill tacka Stockholms stads kommunstyrelse för att vi getts tillfälle att inkomma med dessa synpunkter på förslaget till strategi för nattklubbar och livescener i Stockholms stad. En strategi åtföljs som regel av en handlingsplan. Vi ser fram emot att få ta del av en sådan framöver samt fortsatta samtal och en fördjupad dialog, både med relevanta förvaltningars tjänstepersoner och Stockholms stads politiker, om kultur- och konstnärspolitiska frågor och framtida behov av insatser för att realisera de målsättningar som staden tagit sikte på. Vi ser särskilt fram emot att delta i processen kring framtagande av en strategi för kulturskapare i Stockholm.

Avslutningsvis vill vi hänvisa till våra synpunkter över Stockholms stads förslag till kulturstrategiskt program, som vi lämnade i december 2020, och som är relevanta även i detta sammanhang.

För KLYS,

Carl Liungman
Regionalpolitisk strateg

KLYS – EN SAMLAD RÖST FÖR SVERIGES KULTURSKAPARE

Sveriges Författarförbund, Dramatikerförbundet, Svenska Journalistförbundet, Läromedelsförfattarna, Konstnärernas Riksorganisation, Svenska Tecknare, Svenska Fotografers Förbund, Föreningen Svenska Tonsättare, SKAP, Svenska Musikerförbundet, Symf, Fackförbundet Scen & Film, Sveriges Scenkonstregissörer, Oberoende Filmares Förbund, Unionen, fackklubben vid SR, SVT och UR

Alströmergatan 12, 7 tr, 112 47 Stockholm, +46 (0) 709 48 09 63 (koordinator), klys@klys.se, www.klys.se